

भारतीयप्रौद्योगिकीसंस्थानेन मद्रासेन एकखण्ड-त्रि-आयामी (3D) मुद्रित-प्रचालकेन सह विश्वस्य प्रथमं आग्नेयास्त्र-प्रक्षेपितम्

एकस्मिन् उल्लेखनीयसिद्धौ भारतीय प्रौद्योगिकी संस्थान मद्रास- इत्यस्य नवोद्योग-संस्था अग्रिकुल-कोस्मोस्-इत्यनेन एकखण्ड-त्रि-आयामी (3D) मुद्रित-प्रचालकेन सह विश्वस्य प्रथमं आग्नेयास्त्र-प्रक्षेपणं कृतम् अस्ति। आग्नेयास्त्र-अग्निबाण SOrTeD (SubOrbital Technological Demonstrator) भारतस्य प्रथमः अर्ध-क्रायोजेनिक इति प्रचालक-सञ्चालितः आग्नेयास्त्र-प्रक्षेपणः अपि अस्ति यस्य

पूर्णतया प्रारूपः स्वदेशीयरूपेण निर्मितं च अस्ति आन्ध्रप्रदेशस्य श्रीहरिकोटायां अग्रिकुलेन स्थापितात भारतस्य प्रथम निजविकसितात् 'धनुष' इति प्रक्षेपणस्थलात् प्रातः सार्धसप्त-वादने प्रक्षेपणं कृतम् । अद्य परीक्षण-उड्डयनस्य उद्देश्यं आन्तरिक स्वोत्पादित-प्रौद्योगिकीनां प्रदर्शनं, महत्त्वपूर्ण-उड्डयन-विवरणानां संग्रहणं, अग्रिकुलस्य कक्षीय-प्रक्षेपण-वाहनस्य 'अग्निबान्-इत्यस्य कृते प्रणालीनां इष्टतमं कार्यं सुनिश्चितं कर्तुं च अस्ति। अग्निबाण-SOrTeD इत्यस्य सफलप्रक्षेपणार्थं अग्रिकुल काँस्मोस् इत्यस्य अभिनन्दनं कुर्वन् इस्रो इत्यस्य अध्यक्षः एस सोमनाथः उक्तवान् यत् अग्निबान् इति द्विचरणीय-प्रक्षेपास्त्रम् अस्ति यस्य क्षमता त्रिशतं किलोग्राम इति भारपर्यन्तं वहनं सप्तशत कि.मी. इति दूरान्तरञ्च प्रक्षेपणमिति प्रक्षेपास्त्र-प्रचालकम् द्रव-आक्सीजन कैरोसिन इति इंधनेन चालितं भवति ।

प्रधानमंत्रिणा मोदिना

प्रदत्ताः शुभकामनाः

प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना सामाजिक-प्रसार-तन्त्र-जाले उक्तं यत् अग्निबान्-प्रक्षेपास्त्रस्य सफलप्रक्षेपणं भारतस्य अन्तरिक्षक्षेत्रस्य कृते महत्त्वपूर्णः अवसरः अस्ति अपि च अस्माकं युवशक्तेः विलक्षण-चातुर्यस्य प्रमाणम् अस्ति। श्रीमोदी सर्वेभ्यः शुभकामनाम् अयच्छत्।

निर्वाचनप्रचारः - लोकसभानिर्वाचनस्य सप्तमस्य अन्तिमचरणस्य च प्रचारः गतदिवसे सायंकाले समाप्तः

प्रधानमंत्रिणा मोदिना पञ्जाबस्य होशियारपुरे कृता जनसभा

हिमसंस्कृतवार्ता- नवदेहली। लोकसभानिर्वाचनस्य सप्तमस्य अन्तिमचरणस्य च प्रचारः अद्य सायंकाले समाप्तः। सप्तराज्येषु विस्तृतानि (५७) सप्तपञ्चाशत् संसदीयक्षेत्राणि, एके केन्द्रशासितक्षेत्रं च अस्मिन् चरणीयमतदाने संलग्नानि सन्ति। मतदानञ्च जूनमासस्य प्रथमदिनाङ्के भविष्यति। एतेषु क्षेत्रेषु सन्ति उत्तरप्रदेशे पञ्जाबप्रदेशे च १३-१३, पश्चिमबङ्गे ९, बिहारे ८. ओडिशायां ६, हिमाचलप्रदेशे चत्वारि, झारखण्डे त्रीणि, चण्डीगढस्य केन्द्रशासितक्षेत्रे एकैकं आसन्दं च अन्तर्भवति ओडिशाराज्ये द्विचत्वारिंशत् विधानसभासनापि अस्मिन् चरणे युगपत् एव निर्वाचनं गमिष्यन्ति। सप्तपञ्चाशत् लोकसभासनेभ्य आहत्य चतुरधिकनवशतम् अभ्यर्थिनः सन्ति। विभिन्नराजनैतिकदलानां शीर्षनेतारः मतदातृन् आकर्षयितुं कोणात्कोणतरं क्षेत्रमपि अत्यजन्तः सन्ति। प्रधानमन्त्री भाजपा इति दलस्य वरिष्ठनेता च नरेन्द्रमोदी पंजाबस्य होशियारपुरनगरे निर्वाचनसभां सम्बोधितवान्। सः काङ्ग्रेस-दलस्य, इण्डी-गठबन्धनस्य च उपरि तुष्टीकरणस्य राजनीतेः आरोपं कृतवान् ।

मोदीमहोदयः अवदत् यत् तुष्टीकरणस्य कृते काङ्ग्रेसपक्षः राममन्दिर-निर्माणस्य निरन्तरं विरोधं करोति, नागरिकतासंशोधन विधेयस्य विरोधं च करोति। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् तस्य सर्वकारः दलितानां, अन्य-वंचित वर्गस्य च आरक्षणं हत्वा केवलं मुस्लिमधर्मावलम्बिभ्यः एव दातुं न अनुमन्यते। ओडिशाराज्ये वरिष्ठकाङ्ग्रेसनेता राहुलगान्धी अद्य प्रातः बालासोरलोकसभाक्षेत्रस्य अन्तर्गतसिमुलियानगरे विशालजनसभां सम्बोधितवान् यत्र सः आरोपितवान् यत् ओडिशाप्रदेशे सत्ताधारिणः बीजद-दलस्य भाजपायाश्च परस्परराजनैतिकलाभानां कृते गुप्तसहमतिः अस्ति।

जम्मूकश्मीर दुर्घटना : तीर्थयात्रिकान् वहत् बसयानं गभीर-खात्यां पतित्वा न्यूनातिन्यूनं षोडश यात्रिकाः मृताः

जम्मू-कश्मीरे गतअपराहे जम्मू-मण्डलस्य अखनूर-उपमण्डलस्य तुङ्गी-मोड़-क्षेत्रे तीर्थयात्रिकान् वहत् बसयानं गभीर-खात्यां पतित्वा न्यूनातिन्यूनं षोडश यात्रिकाः मृताः, पञ्चाशत् जनाः पातिताः च सन्ति। आकाशवाण्याः जम्मूसंवाददाता ज्ञापितवान् यत् व्रणितानाम् उपमण्डलीय-चिकित्सालये अखनूर इत्यत्र स्थानान्तरणं कृतम् अस्ति, यतः गम्भीररूपेण घातितानां जम्मू-नगरस्य शासकीय-चिकित्सा-महाविद्यालयं प्रति प्रेषणं कृतम् अस्ति। मृतानां व्रणितानां च परिचयः निश्चीयते। जम्मूतः रियासीमण्डलस्य शिवखोरीगुहां प्रति गच्छत् एतत् बसयानं अधिकतया उत्तरप्रदेशस्य तीर्थयात्रिकान् वहति स्म, अधिकविवरणं च प्रतीक्षते।

नरेन्द्रमोदिनः त्रिदिवसीया कन्याकुमारी-यात्रा आरब्धा

हिमसंस्कृतवार्ता। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्य आरभ्य तमिलनाडुप्रदेशस्य कन्याकुमार्या त्रिदिवसीययात्रायां भविष्यति। कन्याकुमार्या श्रीमोदी शिलास्मारकं गत्वा पुरा यत्र स्वामी विवेकानन्दः ध्यानं कृतवान् तत्रैव ध्यानमण्डपमे ध्यानं करिष्यति। अस्याः शिलायाः स्वामी विवेकानन्दस्य जीवने महती प्रभावः आसीत्। यथा गौतमबुद्धस्य जीवने सारनाथस्य विशेषं स्थानं वर्तते तथैव स्वामी विवेकानन्दस्य जीवने अपि अस्याः शिलायाः स्थानं वर्तते इति जनाः मन्यन्ते। स्वामी विवेकानन्दः देशं परिभ्रमत्वा त्रिदिनानि यावत् ध्यानं कृत्वा अत्रैव विकसितस्य भारतस्य दर्शनं प्राप्तवान् । एतस्मिन् एव स्थाने ध्यानं कृत्वा स्वामी विवेकानन्दस्य विकसितभारतस्य दृष्टिः, जीवन्तं कर्तुं मोदिनः प्रतिबद्धतां दर्शयति। एतत् भारतस्य दक्षिणतमं अग्रभागम् अस्ति। ततः परं भारतस्य सागरीय-पूर्वपश्चिमतरङ्गाः अत्रैव मिलन्ति । अत्र हिन्दमहासागरस्य, बङ्ग-खातेः, अर्बुदसागरस्य च मिलनस्थानम् अस्ति। प्रधानमन्त्री नैर्वाचनिक-प्रचारानाम् अन्ते आध्यात्मिकयात्रां कर्तुं प्रसिद्धः अस्ति । तदनु रूपं सः अद्य कन्याकुमारीं प्राप्स्यति। सः एकोनविंशत्यधिकद्विसहस्र-तमे वर्षे केदारनाथं गतवान् आसीत्, चतुर्दशाधिकद्विसहस्र-तमे वर्षे च शिवाजीवर्यस्य- प्रतापगढं गतवान् ।

क्रीडावार्ताः

मुष्टामुष्टी-ओलम्पिक-पात्रताप्रतियोगितायां भारतस्य सचिन-सिवाचः प्रवेशं प्राप्तवान्

मुष्टामुष्टी-क्रीडायां भारतस्य सचिन-सिवाचः थाईलैण्ड-देशस्य बैंकॉक्-नगरे विश्व-पात्रता-प्रतियोगितायाः प्रागुपान्त्य-चक्रीय-क्रीडायां प्रवेशं प्राप्तवान् । सः तुर्कि-देशस्य बटुहान सिफ्टी इत्यस्मै सर्वसम्मत्या सप्तपञ्चाशत् किलोग्राममिते वर्गे पञ्च-शून्य इत्यंकान्तरालेन पराजितवान् । सः आगामिनि पेरिस-ओलम्पिक क्रीडायां प्रवेशाय स्पर्धयोः विजयं प्रतीक्षते।

चतुरङ्गक्रीडायां प्रज्ञानानंदेन प्रथमवारं नॉर्वे देशस्य मैग्रस-कार्लसन् पराजितः

चतुरङ्गक्रीडायां प्रज्ञानानंदेन शास्त्रीय-स्पर्धायां प्रथमवारं नॉर्वे देशस्य मैग्रस-कार्लसन् इत्येषः पराजितः । अष्टादशवर्षीयः भारतीयः विलक्षण -क्रीडकः चतुर्विंशत्यधिक-द्विसहस्र-तम-वर्षस्य चतुरङ्ग-क्रीडायाः तृतीय-चक्रे प्रथम विश्वक्रमाङ्क-क्रीडकं पराजितवान् । अनेन विजयेन सहैव प्रज्ञानानंदः सम्प्रति पञ्च दशमलव पञ्च इत्यङ्कान्तरालेन अग्रे अस्ति।

सुभाषितम्

परो अपि हितवान् बन्धुः
बन्धुः अपि अहितः परः!
अहितः देहजः व्याधिः
हितम् आरण्यं औषधम्!!

भावार्थः- अगर कोई अपरिचित व्यक्ति आपकी सहायता करे तो उसे अपने परिवार के सदस्य की तरह ही महत्व दे, वही अगर आपका परिवार का व्यक्ति आपको नुकसान पहुंचाए तो उसे महत्व देना बंद कर दे। ठीक उसी तरह जैसे शरीर के किसी अंग में चोट लगने पर हमें तकलीफ पहुंचती है वही जंगल की औषधि हमारे लिए फायदेमंद होती है।

प्रतीकसाठ्ये मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता: दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्

जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र. पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

हिमाचलस्य एकलक्षकोटिरूप्यकाणां मार्गसंरचनाद्वारा हिमाचलस्य विकासः करणीयः एतद् मोदिनः प्रतिज्ञा अस्ति

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

विपक्षस्य नेता जयरामठाकुरः मण्डीजनपदस्य करसोगनगरे भूतल-परिवहनमन्त्री नितिनगडकरी इत्यस्य कृते आयोजितायां जनसभायाम् अवदत् यत् आगामिसमये सम्पूर्णे हिमाचले एकलक्षकोटिरूप्यकाणां परियोजनाः प्रचलन्ति येन राज्ये यातायातस्य सरलता सुलभं भविष्यति। राज्यस्य प्रत्येकं कोणं उत्तममार्गैः, कन्दराभिः, रज्जुमार्गैः च सम्बद्धं भविष्यति। अस्माकं मध्ये राजमार्गपुरुषः नितिनगडकरी एतद् सर्वम् अददत्। एषा नरेन्द्रमोदी इत्यस्य प्रतिज्ञा अस्ति। अत एव समग्रः देशः अन्धरूपेण तस्मिन् विश्वसिति। जयरामठाकुरः अवदत् यत् एषः न्यासः एकस्मिन् दिने न आगतः अपि तु दशवर्षेभ्यः देशस्य जनानां विकासाय प्रतिदिनं कार्यं कृत्वा निर्मितः अस्ति। अद्य हिमाचले विश्वस्य सुन्दरतमा अटल-कन्दरा अस्ति, यया हिमाचले लाहौल-स्पीतेः स्थितिः,

दिशा च परिवर्तिता, नरेन्द्रमोदी महोदयस्य कुशलनेतृत्वं च अस्य पृष्ठतः कारणम् अस्ति। देशे विकासस्य उपलब्धयः विगतदशवर्षेषु प्राप्ताः ये पूर्वं कदापि प्राप्तुं न शक्यन्ते स्म। विपक्षनेता जयरामठाकुरः अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशस्य पर्वताः यथा सुन्दराः द्रष्टव्याः सन्ति, तेषु पर्वतसदृशानि आह्वानानि अपि सन्ति। एकस्मात् स्थानात् अन्यस्मिन् स्थाने गन्तुं पदातिभिः गन्तव्यम् आसीत्। नितिन गडकरी हिमाचलजनानाम् पृष्ठतः भारं दूरीकर्तुं कार्यं कृतवान् अस्ति। अद्य देशे प्रचलति प्रधानमन्त्री ग्रामीणसडकयोजनायाः आरम्भस्य श्रेयः भारतस्य पूर्वप्रधानमन्त्री स्व. अटलबिहारीवाजपेयी वर्धस्य, नितिन गडकरी महोदय स्वयं च अस्याः योजनायाः अवधारणायां अतीव महत्त्वपूर्णं योगदानम् अस्ति। रामठाकुरः अवदत् यत् अद्य हिमाचले ३९ सहस्रकिलोमीटरमार्गाः सन्ति। अद्य वयं हिमाचलस्य मण्डीतः त्रिहोराभिः चण्डीगढं प्राप्तुं शक्नुमः। मण्डीतः मनालीं घण्टाद्वयेन प्राप्तम्। आगामिसमये सम्पूर्णे हिमाचले एतादृशः संयोजकः दृश्यते। अद्य नितिनगडकरी विश्वे मार्गनिर्माणार्थं प्रसिद्धः अस्ति। सः अवदत् यत् राज्यस्य जनाः जानन्ति यत् काङ्ग्रेसेन केवलं मूषावादः कृतः अस्ति तथा च आगामिषु काले अपि ते मूषावादेन सर्वकारं चालयितुम् इच्छन्ति। अत एव सः तेषाम् असत्यस्य तालं स्थापयितुं सज्जः अस्ति।

विक्रीतकमलस्य पुष्पीकरणं न भविष्यति, विक्रीतमुखेषु भाजपा कार्यकर्तारः अपि दुःखिताः

हिमसंस्कृतवार्ता- धर्मशाला।

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुकुः निर्वाचनप्रचारस्य अन्तिमे दिने चक्रवात- भ्रमणं कृत्वा देहरायाः मुहाले धरमपुरस्य चलोथरायां, सुजानपुरे, कुटलैहड़स्य समलाडायां, कोटे च जनसभाः सम्बोधितवान्। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् विक्रीतस्य कमलस्य पुष्पीकरणं न भविष्यति। विक्रयणीयकाङ्ग्रेसविधायकान् नामपत्रं दत्त्वा भाजपायाः वास्तविककार्यकर्तारः निराशाः भवन्ति। लोकसभया सह भाजपायाः षट् विधानसभासनेषु पराजयस्य सम्मुखीकरणं कर्तव्यं भविष्यति। उपनिर्वाचनं सार्धत्रिवर्षं यावत् भवति। भाजपाकार्यकर्तृणां वास्तविकनिर्वाचनं २०२७ तमे वर्षे भविष्यति। धनशक्तिं पराजयितुं ते दलविचारधारातः उपरि उत्थाय मतदानं कुर्वन्तु।

जयरामठाकुराय अभवत् तापाघातः (हीटस्ट्रोक)- मुख्यमंत्री

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् विपक्षनेतुः जयरामठाकुरस्य तापाघातः जातः। यत्किमपि वदति, जयरामः तस्य वचनस्य बलवान् नेता नास्ति। प्रातः किमपि वदति सायंकाले किञ्चित्। अस्माकं सर्वकारेण कर्मचारिभ्यः पुरातनवृत्तिः (OPS) दत्ता, यः कर्मचारी ५ सहस्रं वृत्तिं प्राप्नोति स्म सः ५० सहस्रं प्राप्नोति। एतेन जयरामः स्तब्धः भवति। सः स्वप्ने ओपीएस-सञ्चिकां पश्यति, जयरामः वदति यत् सर्वकारः ओपीएस-पेन्शनं ३० प्रतिशतं करिष्यति इति। केवलं सः एव विपक्षनेतारं वक्तुं शक्नोति यत् सः स्वप्ने एतां सञ्चिकां कुतः पश्यति। तापाघातस्य कारणात् जयरामः अनर्गलं वदति। यदा सर्वकारस्य आर्थिकदशा उत्तमा भविष्यति तदा बोर्डांनां निगमानाञ्च सर्वेभ्यः कर्मचारिभ्यः अपि पुरातनवृत्तिः दीयते।

अनुरागाय मूषावादस्य भयम् (Fobia) अस्ति: मुख्यमंत्री

सः अवदत् यत् अनुरागाय मूषावादस्य भयम् अस्ति। सः जोलसप्पड़ चिकित्सामहाविद्यालये, रेलमार्गे च शयानः अस्ति। सः स्वयमेव टेरिटोरियल सेनायां लेफ्टिनेंटपश्चात् कप्तानः भूत्वा युनः अग्निवीररूपेण परिणमयितवान्। एषः देशस्य यूनां कृते महत् विश्वासघातः अस्ति। इण्डीगठबन्धनसर्वकारस्य निर्माणमात्रेण अग्निवीरयोजना स्थगिता भविष्यति। सः अवदत् यत् विक्रयणीयविधायकेभ्यः स्वस्य कमलं विक्रीतवती अस्मिन् निर्वाचने भाजपा केन मुखेन प्रतिस्पर्धा करोति। स्वं बृहत्तमं दलं कथयन्त्याः भाजपा- पक्षस्य स्थितिः एतादृशी अभवत् यत् कमलविक्रयणं कृत्वा प्रत्याशिनः स्थापयितुं प्रवृत्ताः सन्ति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् अधुना जनसमूहः ९ विक्रयणयोग्यविधायकानां कृते हिमाचलस्य संस्कृतिं व्याख्यास्यति, येषु त्रयः स्वतन्त्राः सन्ति। ते गृहे उपविशन्ति इति निश्चितम्। एतैः हस्तविक्रयेण कमलं क्रीतम्।

हिमाचले 30 मईतः 01 जून पर्यन्तं शुष्कदिवसः, निर्वाचनप्रचारः अपि समाप्तः, मतदानदिने एतेषु विषयेषु प्रतिबन्धः

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

हिमाचले जूनमासस्य प्रथमदिनाङ्के आयोज्य लोकसभा- मतदानं दृष्ट्वा शुष्कदिवसस्य घोषणा कृता अस्ति। आदेशानुसारं मई 30 दिनांकतः सायं 6 वादनतः 1 जून दिनाङ्कस्य सायं 6 वादनपर्यन्तं अथवा मतदानप्रक्रियायाः समाप्तिपर्यन्तं शुष्कदिवसः प्रयोज्यः भविष्यति। तथैव जूनमासस्य ४ दिनाङ्कः अपि शुष्कदिवसः इति घोषितः अस्ति। अस्मिन् काले सर्वविधमद्यविक्रये पूर्णतया प्रतिबन्धः भविष्यति। येन स्वतन्त्रं, निष्पक्षं, पारदर्शकं च निर्वाचनं कर्तुं विधिव्यवस्थां च निर्वाहयितुम् सर्वप्रकारस्य मद्यस्य विक्रयणं प्रतिबन्धयितुं निर्णयः कृतः अस्ति।

शिमलायाम् अभिलेखविध्वंसकतापस्य मध्ये आश्रयवृष्टिः, अनेकभागेषु एकसप्ताहं यावत् वर्षा

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला। हिमाचलप्रदेशे अभिलेखविध्वंसकतापस्य मध्ये ऋतौ परिवर्तनं जातम्। गुरुवासरे अपराह्णे राज्यराजधानी शिमलानगरे वर्षा अभवत्। वर्षाकारणात् ऋतुः शीतलः जातः। गतरात्रौ लाहौल-शिखरेषु लघुहिमपातः अभवत्। ऋतुविज्ञानकेन्द्रे शिमलाद्वारा गुरुवासरात् एकसप्ताहं यावत् राज्यस्य अनेकेषु भागेषु वर्षा भविष्यति इति पूर्वानुमानं कृतम्। ऋतुविज्ञानविभागस्य अनुसारं राज्यस्य अनेकक्षेत्रेषु मईमासस्य ३० दिनाङ्कात् जूनमासस्य ५ दिनाङ्कपर्यन्तं वर्षा भविष्यति। जूनमासस्य प्रथमे दिने अधिकांशक्षेत्रेषु वर्षा भवितुं शक्नोति। मई ३१ तः जून २ पर्यन्तं बहुषु भागेषु वज्रपातस्य पीतसचेतना अपि प्रसारिता। पाश्चात्यविकारस्य क्रियाशीलतायाः कारणेन ऋतौ एतस्य परिवर्तनस्य सम्भावना वर्तते। तत्र तीव्रतापस्य निवृत्तिः आशा अस्ति। अपरपक्षे समतलक्षेत्रेषु, निम्नोच्चक्षेत्रेषु च तीव्रतापः निरन्तरं वर्तते अद्यत्वे अपि एतेषां क्षेत्राणां कृते तापतरङ्गस्य पीतवर्णीयसचेतना जारीकृता। बुधवासरे प्रथमवारं हमीरपुरस्य नेरीनगरे ४६.३ ऊनायां ४६.० डिग्री सेल्सियसपर्यन्तं अधिकतमं तापमानं दृष्टम्। हिल्सक्वीन-शिमला सहितं काङ्गड़ा-सोलन-जनपदयोः तापमानवृद्ध्या, ११ वर्षाणां धर्मशालानगरे च ३५ वर्षाणां अभिलेखः भग्नः अभवत्। गुरुवासरे राज्यस्य १२ मण्डलेषु अष्टौ मण्डलानि तापतरङ्गस्य ग्रहणे एव अभवन्। चम्बा, लाहौल-स्पीतिः, किन्नौरजनपदेषु अपि तापमानं वर्धितम् अस्ति, परन्तु अत्र अद्यापि तापसदृशाः परिस्थितयः न उत्पन्नाः। अधुना यावत् ऊनानगरे अधिकतमं तापमानं २०१३ तमस्य वर्षस्य मईमासेषु, २००५ तमस्य वर्षस्य जूनमासेषु, २०१९ तमस्य वर्षस्य जूनमासेषु च ४५.२ डिग्रीपर्यन्तं भवति स्म। एतत् राज्यस्य इतिहासे सर्वाधिकं अधिकतमं तापमानम् अपि आसीत्।

महाराष्ट्रतः कुल्लू-मनाली भ्रमणार्थम् आगतः पर्यटकः मृतः, पैराग्लाइडिंग-समये चालकस्य प्रमादात् मृतः

हिमसंस्कृतवार्ता- कुल्लूः। कुल्लुजनपदस्य रायसनस्य समीपे पैराग्लाइडिंग-यानं कुर्वन् ऊर्ध्वतः पतित्वा एकः पर्यटकः मृतः। मृतकस्य परिचयः ५७ वर्षीयः गौतम खरातः पुत्रः कृष्णखरातः इति ज्ञातम्। मृतः महाराष्ट्रस्य ठाणेमण्डलस्य निवासी आसीत्। पुलिसैः शवः स्वनिग्रहे गृहीत्वा दुर्घटनायाः अन्वेषणं आरब्धम् अस्ति।

पैराग्लाइडिंग-क्रीडायाः समये पायलट-इत्यस्य प्रमादात् प्राणाः गताः

मृतः गौतमखरातः महाराष्ट्रतः कुल्लू- मनालीं भ्रमणार्थम् आगतः आसीत्। अस्मिन् काले सः रायसने पैराग्लाइडिंग-क्रीडां कृतवान्। पैराग्लाइडिंगकाले विमानचालकस्य प्रमादात् सः ऊर्ध्वतः वक्षःस्थले पतितः यस्मात् कारणात् सः स्थले एव मृतः। एतस्य विषये पुलिसं सूचितम्। पुलिसदलेन स्थानं प्राप्य अन्वेषणं आरब्धम् अस्ति।

शैक्षणिकगतिविधयः

आतङ्कवादी न भवति - प्रो. लक्ष्मीनिवासपाण्डेयः सामुदायिकभावनां विकसयितुं आह्वानं कृतम्

,हिमसंस्कृतवार्ता- दरभङ्गा 31 मई।

संस्कृतविश्वविद्यालयस्य बहूद्देशीयभवने शिक्षाशास्त्रविभागस्य राष्ट्रीयसेवायोजनायाः (एनएसएस) एककेन योगः, स्वास्थ्यं स्वच्छता च विषये गुरुवासरे आयोजिते विशेषशिविरे मुख्यातिथिः कुलपतिः प्रो. लक्ष्मीनिवासपाण्डेयः महोदयः सम्बोधितवान्। उक्तवान् यत् सर्वाः भाषाः उत्तमाः भवन्ति, किन्तु संस्कृतभाषा तासु विशेषतया अन्यतमा अस्ति। अस्याः भाषायाः छात्राः अध्यात्मे धर्मे च निकटतया स्थिताः भवन्ति। ते संस्काराणां संस्कृतेः च वाहकाः भवन्ति। सामाजिकसरोकारेभ्यः अस्या भाषायाः साक्षात् सम्बन्धः वर्तते। आचारविचारे नीति सिद्धान्ते च तेषां पोषकत्वं भवति। तेषां मानसिकस्थितिः दृढा भवति। अत्र कारणं सम्भावितं यत् संस्कृतभाषायाः छात्रः कदापि आतङ्कवादी न भवति। एतत् अस्माकं सर्वेषां गौरवस्य विषयः अस्ति।

स्वयंसेवकान् प्रोत्साहितवान्

उक्तविवरणं प्रददाति लोकसम्पर्काधिकारिणा निशिकान्तेन उक्तं यत् कुलपतिः प्रो. पाण्डेय महोदयः स्वयंसेवकान् अतीव प्रोत्साहितवान्, स्वसमाजे सामुदायिकभावनां विकसयितुं च उक्तवान्। कुलपतिः उक्तवान् यत् यूयं सर्वे संस्कृतभाषायाः छात्राः राष्ट्रीयसेवायोजनायाः (एनएसएस) स्वयंसेवकाः च। अतः युष्मासु सामाजिकतायाः राष्ट्रीयतायाः च द्विगुणितं दायित्वम् अस्ति। तेन उक्तं यत् यत्रापि गच्छथ युष्माभिः संस्कृतसंस्कृतेः रक्षा सदा करणीयं अस्ति, एषा आशा अस्ति।

स्वच्छतायाः परिधिः अतिविस्तीर्णा

कुलपतिः प्रो. पाण्डेयमहोदयः स्वच्छतायाः विषये स्वयंसेवकान् नूतनदर्शनं प्रदत्तवान्। उक्तवान् यत् स्वच्छता श्रवणे पठने च लघ्वी इव दृश्यते किन्तु अस्याः परिधिः अतिविस्तीर्णा अस्ति। तेन तनः मनः च स्वच्छतायाः विषये गम्भीरतया विचाराः व्यक्ताः। आन्तरिक बाह्य स्वच्छतायाः परिभाषां च प्रदत्तवान्। अस्मिन्क्रमेण कुलपतिः प्रो. पाण्डेय महोदयः उक्तवान् यत् स्वच्छताकर्मचारिणः अपि अस्माकं मध्यस्था एव भवन्ति। तेषु सद्भावं धारयन्तु। तेषु मातृगुणः अस्ति, अतः तान् उचितं सम्मानं ददातु। सामुदायिकताभावं विकसयित्वा वयं स्वयम् समाजं च स्वच्छं धारयितुं शक्नुमः। उक्तवान् यत् यदा यूयं कुत्रापि मलिनतां वितरथ, तदा चिन्तयितव्यम् यत् युष्माकं सदृशः कश्चित् ताम् स्वच्छं करिष्यति। तदा किं स्वच्छतायाः प्रति युष्माकं दृष्टिः न परिवर्तिष्यति, इति आत्मसात्कर्तुं आवश्यकम्। स्वच्छता किञ्चित्कालस्य न भवेत्, किन्तु सततं धारयितुं

आवश्यकम्। एषा अपि योगस्य एकप्रकारः अस्ति। एवं सति एव उत्तमस्वास्थ्यस्य कल्पना कर्तुं शक्यते। स्वच्छं स्थितुं स्वच्छं धारयितुं च सदा जागरूकः भवेत्।

संस्कृतसम्भाषणस्य महत्त्वं प्रतिपादितम्

स्वसम्बोधनस्य क्रमणे कुलपतिः संस्कृतसम्भाषणस्य महत्त्वं प्रतिपादयितुं न विस्मृतः। उक्तवान् यत् अद्य संस्कृतं अहल्या इव निर्जीवं जाता अस्ति। अस्याम् प्राणान् सञ्चालितुम् आवश्यकम्, एतत् कार्यं यूयं सर्वे प्रगन्तुं शक्नुथ। अस्मिन् विशेषशिविरे अपि यूयं सर्वे संस्कृतसम्भाषणं कार्यक्रमं धारयन्तु। समाजे कुत्रापि गच्छथ तदा संस्कृतेन सम्भाषयन्तु। अस्य प्रयोगं कुर्वन्तु। एतेन वातावरणं परिवर्तिष्यति, अस्याः भाषायाः प्रति समाजे अनुरागः अपि वर्धयिष्यते। शनैः शनैः संस्कृतभाषायाः कौशलं वर्धयिष्यते, अस्याम् सजीवता अपि आगमिष्यति। उक्तवान् यत् केवलं सन्कोजः कारणेन वयं सर्वे अस्याः भाषायाः दूरं गच्छन्ति स्म। अधुना अपि समयः अस्ति, आगच्छन्तु वयं सर्वे मिलित्वा एतत् नूतनं लक्ष्यं प्रति प्रापयामः। तदा एव अस्माकं सार्थकता अपि सिद्धा भविष्यति।

अस्मिन्क्रमणे संस्कृतभारत्याः संगठनमन्त्री श्रवणकुमारः अपि संस्कृतभाषायाः उपयोगितां प्रासङ्गिकतां च विस्तारतः अवगमयत्। तेन अपि संस्कृतभाषां व्यवहारमध्ये आनयितुं बलं प्रदत्तम्। अन्यथ, शिक्षाशास्त्रविभागस्य निदेशकः डॉ. घनश्याममिश्रः आगतान् अतिथीन् स्वागतवान् विषयप्रवर्तनं कुर्वन् योगः स्वच्छता च विषययोः प्रकाशं कृतवान्। विश्वविद्यालयस्य एनएसएस- कार्यक्रमसमन्वायकः डॉ. सुधीरझा ३० मईतः ०५ जून पर्यन्तं आयोजितस्य विशेषशिविरस्य औचित्यं व्यापकतां च अवगमयत्। सुन्दरपुरवीराग्रामस्य चयनं कृतम्, यत्र सर्वाः गतिविधयः सम्पन्नाः भविष्यन्ति। पूर्वं मुकेशकुमारः, चित्रसेनजीत्पाण्डेयः, सुमितकुमारझा, सुशान्तकुमारमिश्रः च सह अन्यछात्राः मंगलाचरणं प्रस्तुतवन्तः। विभागस्य छात्राः स्वागतगानं कुलगीतं च गायितवन्तः। आगतानाम् अतिथीनां धन्यवादं विभागस्य शिक्षिका डॉ. प्रीतिरानी ज्ञापयत्। कार्यक्रमे शिक्षाशास्त्रविभागस्य एनएसएस समन्वयकः पवनसहनी सहित अन्यशिक्षकाः कर्मिणः संजीवकुमारः, अमनरायः, गोपालकुमारमहतो, अनामिकाकुमारी, श्रीधरकुमारः, राकेशकुमारः, अरुणकुमारशर्मा च अपि उपस्थिताः आसन्। अवसरस्य समये स्नातकोत्तरविभागानाम् अधिकांशाः शिक्षकाः अपि उपस्थिताः आसन्।

तर्हि सस्यानां क्षतिं कुर्वन्ति कीटाः बहवः भविष्यन्ति। यदि तृतीयदिनात् आरभ्य द्वौ दिवसौ तापतरङ्गः न भवति तर्हि शलम्बस्य अण्डानि न नश्यन्ति। चतुर्थदिनात् आरभ्य द्वौ दिवसौ तापं न गृह्णाति चेत् ज्वरकारकजीवाणुः न म्रियते। यदि एतस्य अनन्तरं द्वौ दिवसौ तापतरङ्गः न शाम्यति तर्हि सर्पाः वृश्चिकाः च नियन्त्रणात् बहिः

गमिष्यन्ति। यदि गतदिनद्वयं यावत् न प्रवहति तर्हि अधिकानि झंझावाताः भविष्यन्ति। सस्यानि नष्टानि भविष्यन्ति। अतः "लू" इत्यस्मात् मा भयम् अनुभवन्तु। स्वस्थः भव, सुखी भव, जीवने धार्मिककार्येषु व्यस्तः भव।
**संकलितम् अनुवादितम्
सुधा साठ्ये मुंबई।**

चलचित्रवार्ता:

'पुष्प २' चलचित्रस्य द्वितीयं गीतं प्रदर्शितं जातम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - जगदीश डाभी, मुम्बई।

प्राप्तनूतनवार्तानुसारं दक्षिणस्य बहुप्रतीक्षितस्य चलचित्रस्य 'पुष्पा २' इत्यस्य द्वितीयं गीतं 'अङ्गारो' किञ्चित्कालपूर्वं प्रदर्शितं जातम्। अधुना एव 'पुष्पा पुष्पा' इति चलचित्रस्य प्रथमं गीतं प्रदर्शितम् अभवत्, यत् जनानां प्रचण्डं प्रतिक्रियां प्राप्तवान्। प्रथमे गीते केवलम् अल्लू अर्जुन एव दृष्टः। अधुना च द्वितीयगीते श्रीवल्ली अर्थात् रश्मिका मंदाना अपि अल्लू अर्जुनेन सह दृश्यते। 'अङ्गारो' इति द्वितीयगीते रश्मिका अल्लू अर्जुनस्य बाहुयुग्मे नृत्यन्ती दृश्यते।

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

धारावाहिकं गीताप्रश्नोत्तरम् -५७ (एकादशोऽध्यायः प्रारभ्यते)

अर्जुनः - हे केशव ! समस्तानां प्राणिनाम् उत्पत्तिः, स्थितिः, प्रलयः इत्यादितथ्यं भवतः मया सम्यक् श्रुतम्, एवञ्च भवतः अविनाशि माहात्म्यमपि मया यथामतिं ज्ञातम् । यतोहि केवलं मम अनुकम्पार्थमेव भवता एतत्सर्वं मद्दृष्ट्यै कथितमासीत्, येन च मे मोहोऽपि किञ्चित् शैथिल्यं गतमस्तीति आत्मनि अनुभवामि ।

श्रीकृष्णः - अस्तु, अर्जुन ! त्वम् मत्तः इतोऽपि किम् इच्छसि अधुना ?

अर्जुनः - हे पुरुषोत्तम ! त्वं मत्प्रति यद् यद् वदन् असि, स्वकीये स्वरूपविषये च यत् कथयन् असि, तत्तु यथार्थम् एव । इदानीम् अहं भवतः तत्परमैश्वर्यं रूपं प्रत्यक्षं द्रष्टुमिच्छामि, यस्य एकांशे अनन्तकोटिब्रह्माण्डानि विद्यमानानि, व्याप्तानि च सन्ति । यदि भवतः तत्स्वरूपं द्रष्टुम् अहं योग्योऽस्मि इति त्वं मन्यसे, तर्हि तद् अविनाशिस्वरूपं मत्प्रति दर्शय ।

श्रीकृष्णः - हे पार्थ ! अहं न केवलम् एकस्मिन्नेव रूपे तिष्ठामि। अपितु मम नानाविधानि, नानावर्णयुतानि, विविधानि आकार-प्रकारकाणि च अनेकधा शतशः, सहस्रशः दिव्यानि रूपाणि सन्ति, तानि दर्शयामि, पश्य ।

अर्जुनः - इतोऽपि किं पश्यानि भगवन् ?

श्रीकृष्णः - पार्थ ! त्वम् आदित्यान्, वसून्, रुद्रान्, अश्विनीकुमारौ, मरुद्गणान् च पश्य । यानि यानि रूपाणि त्वया अदृष्टपूर्वाणि स्युः, तानि सर्वाणि आश्चर्यजनकानि अनेकानि रूपाणि अपि पश्य ।

अर्जुनः - परन्तु भगवन् ! त्वं केवलं पश्य पश्य इति वदन्नसि, किन्तु कुत्र पश्यानि वा अहम् ?

श्रीकृष्णः - हे गुडाकेश ! मम अस्मिन् शरीरे कस्मिंश्चिद् एकांशे चराचरसहितं सम्पूर्णं जगद् इदानीं पश्य । अन्यदपि त्वं यद् द्रष्टुमिच्छसि तदपि सर्वं पश्य पार्थ !

अर्जुनः - अहो केशव ! त्वं मामुद्दिश्य केवलं पश्य, पश्य इत्येव असकृत् वदन् असि । परन्तु तद् रूपन्तु पश्यता अपि मया इतोऽपि न दृष्टम् । कुत्र पश्यानि, कथं च तद् दृश्यते ?

श्रीकृष्णः - भ्रातः! त्वम् अनेन एव चर्मचक्षुषा तदिव्यरूपं द्रष्टुं नार्हसि । अतः तुभ्यमहम् इदानीं दिव्यचक्षुः ददामि, येन च त्वं मम ऐश्वर्यरूपं, सामर्थ्यं च द्रष्टुं शक्नोषि, एतदिव्यदृष्टिं गृहाण, तन्मदीयं रूपञ्च सम्यक् पश्य, हे अर्जुन ! इति । (११/१-८) (अनुवर्तिष्यते)

नौतापा

(५ मे तः ३ जून २०२४ पर्यन्तम्) यदि तापः न भवति तर्हि किं भवति...?

नौतापस्य प्रथमदिनद्वये यदि तापतरङ्गः नास्ति तर्हि मूषकाः बहु भविष्यन्ति। यदि आगामिदिनद्वये एतत् न क्रियते

'देशस्य विकासे देहि योगदानम्, प्रतिपरिस्थितिम् कुरु मतदानम्' इति संदेशेन कृतं मतदानस्य आग्रहः

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. अमित शर्मा/ डॉ. राकेश शर्मा 31 मई।

सरदारपटेलविश्वविद्यालय मंडी इत्यस्य इतिहासविभागस्य विद्यार्थिभिः लोकसभा साधारण मतदानम् 2024 इत्यस्मिन् मतदानस्य प्रतिशततां वर्धयितुम्, अधिकाधिकाम मतदानं कर्तुं च पोस्टकार्ड इति सम्प्रेष्य मतदातारः आमंत्रिताः। पोस्ट कार्ड इत्यस्य शुभारम्भे आकर्षकसंदेशे तैः हिंदीभाषायां लिखितं यत्- 'भेज रहे हैं स्नेह निमंत्रण मतदाता तुम्हें बुलाने को, 1 जून को भूल न जाना वोट डालने आने को' अन्ते च 'देश के विकास में दो योगदान, हर हाल में करना अपना मतदान' इति आग्रह कृतः। सन्दर्भेऽस्मिन् आचार्यः ललितकुमारअवस्थी कुलपतिः सरदार पटेल विश्वविद्यालयः मंडी, विभागेन आयोजितस्य कार्यस्य कृते शुभकामनाः प्रददन् आह्वानं कृतं यत्ते न केवलं स्वमतस्य प्रयोगं कुर्वन्तु अपि तु तैः अधिकाधिकमतदातारः मतदानं कर्तुं प्रेरणीयाः। इदम् अस्माकं लोकतंत्रस्य महापर्व वर्तते, यत्र अस्माकं सहभागिता परमावश्यकी भवितव्या। प्रति कुलपति आचार्य अनुपमा सिंह उक्तवती यत् मतदानं न केवलम् अस्माकम् अधिकारः अपितु कर्तव्यमपि अस्ति। कार्यक्रमसमन्वयकः डॉ राकेशकुमारशर्मा प्रोक्तवान् यत् इतिहासविभागस्य विद्यार्थिनः स्वजनान् संबन्धीन्, विश्वविद्यालयस्य अधिकारिजनान्, कर्मचारिजनान्, समाज के प्रबुधजनान् साधारणमतदातृजनान् च 1000 पोस्टकार्ड सम्प्रेष्य मतदानं प्रति आग्रहं कृतवन्तः। मतदाता-जागरूकता- अभियानस्य कार्यक्रमसंयोजकः विकेशकुमारः उक्तवान् यत् प्रत्येक विद्यार्थी 10-10 पोस्टकार्डान् प्रेषितवान्। तेनोक्तं यत् इतिहाससोसायटी इत्यस्य तत्त्वावधाने विद्यार्थिभिः पोस्टकार्डमाध्यमेन जनजागरणस्य आरम्भः कृतः।

'अद्यपर्यन्तं मोदीसदृशः प्रधानमन्त्री न दृष्टः' - मनमोहनसिंहः

अग्निवीरयोजनायाः विषये अपि सः मुक्ततया उक्तवान्

पूर्वप्रधानमन्त्री मनमोहनसिंहः पञ्जाबप्रदेशस्य जनानां कृते पत्रं लिखित्वा स्वपक्षस्य प्रशंसाम् अकरोत्, मतदानार्थं च आह्वानं कृतवान्। एतेन सह सः प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः उपरि तीव्रप्रहारं कृत्वा निर्वाचनप्रचारकाले 'द्वेषपूर्णभाषणानि' दत्त्वा जनचर्चायां गौरवं प्रधानमन्त्रिपदं च अवनतिं कृतवान् इति आरोपं कृतवान्।

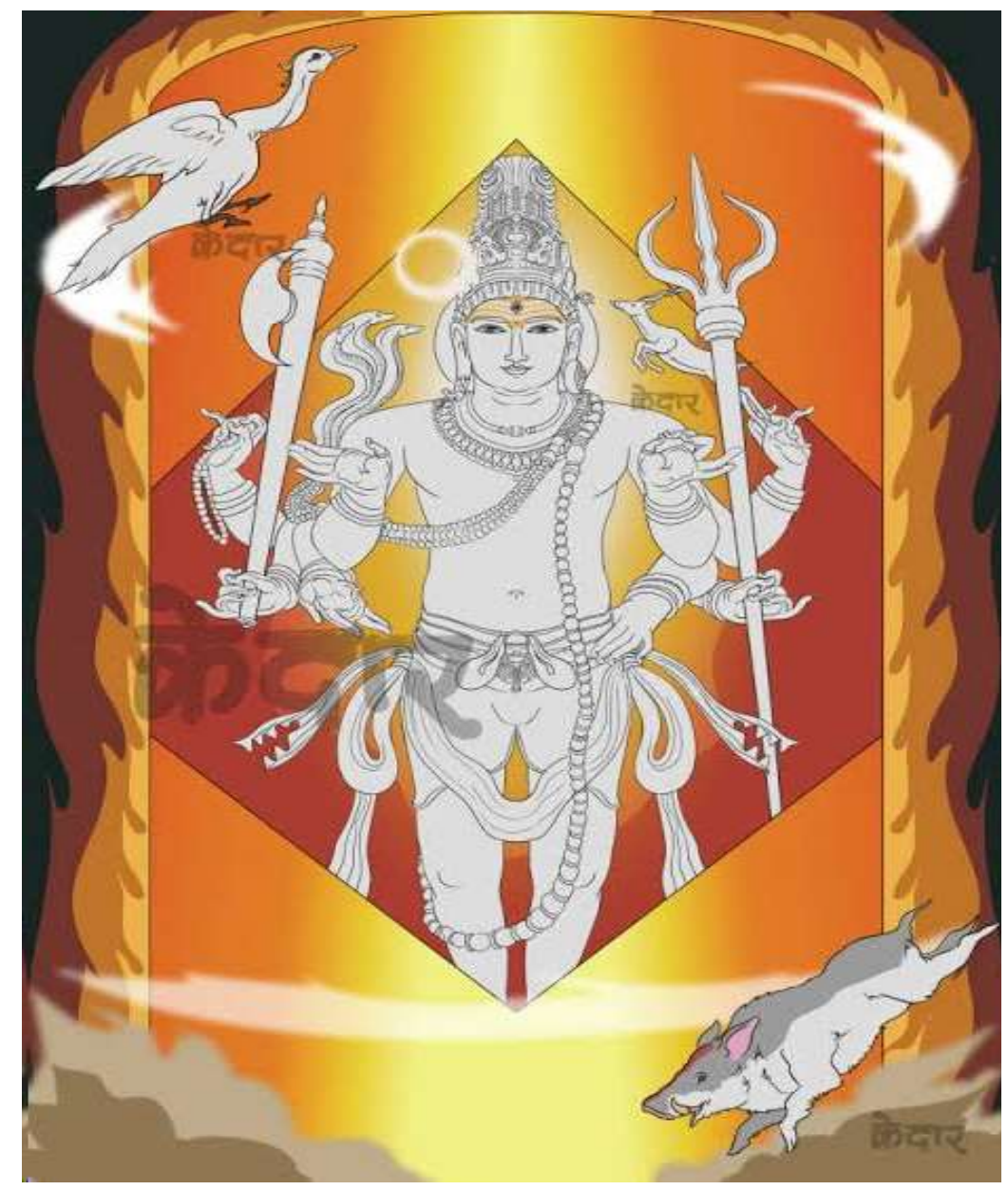
पञ्जाबस्य जनानां कृते काङ्ग्रेसपक्षे मतदानार्थम् आह्वानं कृतवान्।

जूनमासस्य प्रथमे दिने लोकसभानिर्वाचनस्य सप्तमचरणस्य पूर्वं पञ्जाबस्य मतदातृणां कृते आह्वानं कुर्वन् मनमोहनः अवदत् यत् केवलं काङ्ग्रेसपक्षः एव देशस्य विकासं प्रगतिशीलं भविष्यं च सुनिश्चितं कर्तुं शक्नोति, यत्र लोकतंत्रस्य संविधानस्य च रक्षणं भविष्यति।

अरुणाचलमाहात्म्यम् (उत्तरार्धः) - - ६

श्री अभिजित् तोडकरः
abhitdkr9@gmail.com

ब्रह्मविष्णोः तेजोलिङ्गाग्रमूलयोः शोधनम्।
तदा ब्रह्मदेवः एतस्य अग्रम् अहं पश्यामि इति विनिश्चित्य अन्तरिक्षं लङ्घयितुं क्षमं हंसरूपं धृत्वा उदडयत्। विष्णुरपि वसुधां भेतुं क्षमं दृढशरीरं वराहरूपं धृत्वा तेजःस्तम्भस्य मूलं ज्ञातुं स्तम्भरोमाः भूत्वा पृथिवीम् खनितुम् आरब्धवान्। यदा सः पोत्रेण (पोत्रं वराहमुखाग्रम्) अवाङ्मुखः सन् भूमिम् अखनत् तदा सः तं महातेजःस्तम्भम् नमन्निवाद्दृश्यत्। गभीरं कठोरं कण्ठघोषं कुर्वन् सः पातालं प्रवेष्टुं प्रायतत्। तथापि यत्र यत्र सः सदम्भं प्रविष्टवान् तत्र तत्र तमेव अग्निस्तम्भं सः ददर्श। तेन विदारितेभ्यः महीरन्द्रेभ्यः शेषाद्याः सर्पाः अग्निस्तम्भस्य ज्वालाः इव उदतिष्ठन्। सुमेरोः मूले स्थितः पृथिव्याः आधारभूतः आदिकच्छपः अपि तेन दृष्टः। परस्परेभ्यः दूरे तिष्ठन्तः मदमत्ताः दिग्गजाः स्वस्य भारं वहन्तः अदृश्यन्त। यस्याः अनुग्रहेण शेषकूर्मादयः पृथिव्याः भारं वहन्ति ताम् आधारशक्तिमपि सः व्यलोकयत्। सः अतलादीन् सप्त अधोलोकान् तत्रत्यान् विविधाकारान् जीवानपि सविस्मयम् अपश्यत्। अनन्तरं सः विरोचनस्य भोगवतीनाम्नीं पुरीं सः प्राप्तः। ततश्च अतिगहरान् दैत्यावासानपि सः प्रविष्टः। मुग्धचित्तः सन् सः 'इदं दृष्टम् इदं दृष्टम्' इति वदन् अग्रे अग्रे गतवान्। तथापि क्षीरसमुद्रस्य अधः अपि सः विस्तृण्वन् तेजोस्तम्भम् ऐक्षत्। एवं सम्पूर्णां पृथिवीं खात्वा जलराशिं च दृष्ट्वा अपि तेन तस्य अग्निस्तम्भस्य मूलं नावलोकितम्। एवं तस्य खनतः वर्षसहस्राणि व्यतीतानि। तदा भुग्रखुरः चूर्णितदंष्ट्रः विध्वस्तशरीरः भग्नपोत्रः भग्नदर्पः सः वराहः श्रान्त्या निःश्वसन् असम्पूर्णप्रतिज्ञः सन्नपि प्रतिनिवर्तितुम् ऐच्छत्। तथापि सः पदात् पदमपि चलितुं न समर्थः आसीत्। तदा पातालान्तरवर्तिनः श्रमान्धनेत्रस्य तस्य कृते पुनः स एव तेजःस्तम्भः पथप्रदर्शकः अभवत्। तेन सः शूकरः प्रभूतस्वेदः अपारसमुद्रात् कथं कथञ्चित् उत्तीर्य अरुणाचलवनं प्राप्तः। 'अस्य तेजोराशेः मूलं मया नैव अवैक्षितम्। तस्य स्रष्टापि नावलोकितः। अतः अहं शिवमेव शरणं गच्छामि। तं विश्वाधिकं देवं चिरं विस्मृतवानहम्। तेनैव एषः दैवदुर्विपाकः समुद्भूतः।' इत्थं विचिन्त्य सः पुनः तमेव देशं प्राप्तवान् यत्र सः तेजःस्तम्भः तस्य पुरतः प्रादुर्भूतः आसीत्। तं तेजोमयं स्तम्भम् अनुसरन् हंसरूपः ब्रह्मा निरालम्बे नभस्तले उदपतत्। अतीव वेगेन गच्छन् सः अक्षुण्णः मर्यादायाः पारं गतः अतः केवलं दीर्घरेखा इव अदृश्यत। सः क्रमशः मेघान् तारागणान् च अतिक्रम्य गतवान्। तस्य वेगः वायोः मनसः वा वेगमपि अत्यरिच्यत्। तथापि यथा यथा सः उदगच्छत् तथा तथा सः तेजःस्तम्भः विस्तारमेव याति स्म।

मरुतां सप्त स्कन्धान् अतीत्य ब्रह्माण्डात् परमपि सः तेजःस्तम्भः विस्तृतः आसीत्। श्रान्तपक्षः सः हंसः चिन्तयितुमारेभे, "अहमस्य स्तम्भस्य शीर्षं द्रष्टुं नाशक्नवम्। तर्हि विष्णोः पुरतः अहं कथं स्थातुं शक्यामि? मया मम प्रतिज्ञा न निर्व्यूढा तर्हि किं मम दीर्घकालं प्राणरक्षणेन? मानो हि महतां धनम् अस्ति। प्रतिवादी आर्जवेन जेतुं न शक्यः अतः छद्मना अहं विष्णुं तिरस्कुर्याम्। एवं यदा सः व्याकुलात्मना चिन्तयन्नासीत् तदा आकाशे सः शुभ्रामेकां रेखाम् अपश्यत्। यदा तद्वस्तु समीपम् आगतं तदा तत् केतक्याः पत्रं विद्यते इति ब्रह्मणा ज्ञातम्। तत् केतकीपत्रं यद्यपि पर्युषितम् आसीत् तथापि प्रकृत्या तत् सौरभं वहति स्म। तद्यदा ब्रह्मणा गृहीतं तदा तत्सचैतन्यमिव अब्रवीत्, " भवान् मां किमर्थम् अगृह्णात? अहं शतसहस्रवर्षाणि आकाशमार्गेण पतन् अस्मि अतः विश्रामम् इच्छामि। भवान् मां मुञ्चतु।" ब्रह्मा तं वर्धमानं तेजःस्तम्भम् अवलोक्य श्रमाक्रान्तः हताशया नीचताम् आश्रित्य अचिन्तयत्, "अनिर्व्यूढप्रतिज्ञः अहं एतस्य तेजोराशेः परीक्षणे छिन्नपौरुषः अस्मि। मम पक्षौ भग्नौ जातौ इव। मम दृष्टिरपि अन्धायते। मम अवयवाः नष्टप्रायाः जाताः अतः वेगेन अहं अधः पतामि। मम प्राणाः इदानीं निश्चयेन निर्गमिष्यन्ति। मम हृदये विद्यमाना अहङ्कारग्रन्थिः सत्वरं त्रुटत्। विष्णुना सह स्पर्धापि शीघ्रमेव समाप्ता भवतु। एषः तेजोराशिः आकाशम् उल्लङ्घ्य गच्छति पुनश्च नास्य पारं लभ्यते। एतस्य नाहम् अथवा नारायणः कारणं अन्ये महेन्द्रप्रमुखाः सुराः तु दूरमेव तिष्ठेयुः। इदानीम् अग्रे उत्पतितुं न मे शक्तिः अस्ति।" एवं विचिन्त्य सः तं केतकच्छदं पप्रच्छ, "भवान् कः? कुतः अत्र प्राप्तवान्?" सः अब्रवीत्, "अहं सचेतनः केतकच्छदः अस्मि। शिवाज्ञया तेजःस्तम्भरूपस्य शम्भोः शिरसि अहं चिरकालं स्थितवान्। इदानीं भूलोके वासेच्छया अत्र आगतः। केतकच्छदस्य एनं वचनं श्रुत्वा आश्वस्तः सन् ब्रह्मा तम् अपृच्छत्, "वद तर्हि कियती अन्तरे एतस्य तेजःस्तम्भस्य शीर्षम् अस्ति?"

देशभक्तिः, वीरता, सेवा च केवलं चतुर्वर्षस्य मूल्यं वर्तते- मनमोहनः

सेनायाः कृते अग्निवीरयोजनायाः दोषपूर्णम् आरोपणं कृत्वा भाजपासर्वकारस्य उपरि अपि वरिष्ठः काङ्ग्रेसनेता आक्षेपं कृतवान्। पञ्जाबस्य मतदातृभ्यः लिखिते पत्रे सः अवदत् यत् भाजपा मन्यते यत् देशभक्तिः, वीरता, सेवा च केवलं चतुर्वर्षस्य मूल्यं वर्तते। एतेन तेषां मिथ्या राष्ट्रवादः दृश्यते। मोदिनः उपरि आक्रमणं कुर्वन् पूर्वप्रधानमन्त्री अवदत् यत् अस्मिन् निर्वाचनप्रचारे राजनैतिकविमर्शानां निकटतया निरीक्षणं करोमि। मोदी इत्यनेन अत्यन्तं द्वेषपूर्णानि भाषणानि दत्तानि, ये सर्वथा विभाजनकारिणः सन्ति। मोदी जनविमर्शानां गौरवं न्यूनीकृत्य प्रथमः प्रधानमन्त्री अस्ति तथा च प्रधानमन्त्रीपदस्य गौरवमपि न्यूनीकृतवान्।

एतादृशः प्रधानमन्त्री अद्यपर्यन्तं कदापि न दृष्टः... मनमोहनसिंहः

मनमोहनसिंहः अवदत् यत् अद्यपर्यन्तं मया कदापि कश्चन प्रधानमन्त्री न दृष्टः यः एतादृशं द्वेषपूर्णं, असंसदीयं, अशिष्टं च शब्दं प्रयुज्य समाजस्य कस्यचित् वर्गस्य विपक्षस्य वा लक्ष्यं कृतवान्। मनमोहनः अपि अवदत् यत् प्रधानमन्त्री मोदी अपि मम नाम्ना केचन मिथ्यावक्तव्यानि दत्तवान्। मया जीवने कदापि एकं समुदायं अन्यस्मात् समुदायात् पृथक् न कृतम्। एतत् केवलं भाजपायाः प्रतिलिपिधर्मः एव।